Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B** **EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2002/47/EÜ,**

6. juuni 2002,

finantstagatiskokkulepete kohta

(EÜT L 168, 27.6.2002, lk 43)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►**M1**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/44/EÜ, 6. mai 2009	L 146	37	10.6.2009
►**M2**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/59/EL, 15. mai 2014	L 173	190	12.6.2014

▼B

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2002/47/EÜ,

6. juuni 2002,

finantstagatiskokkulepete kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut ([1]),

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust ([2]),

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ([3]),

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ([4])

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides ([5]) kujutas endast verstaposti makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemidele kindla õigusliku raamistiku loomisel. Kõnealuse direktiivi rakendamine on näidanud, et on tähtis piirata sellistele süsteemidele omast süsteemset riski, mis tuleneb mitme kohtualluvuse erinevast mõjust, ja kasulik koostada ühised eeskirjad selliste süsteemide raames seatavate tagatiste kohta.

(2) Oma finantsteenuseid käsitlevas 11. mai 1999. aasta teatises Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Finantsturgude raamistiku rakendamine: tegevuskava” võttis komisjon, olles nõu pidanud turutundjate ja siseriiklike asutustega, kohustuse koostada edasisi ettepanekuid tagatisi käsitlevate seadusandlike meetmete kohta, et saavutada tagatiste vallas direktiiviga 98/26/EÜ võrreldes suuremaid edusamme.

(3) Tuleks kehtestada ühenduse kord väärtpaberi- ja sularahatagatiste esitamiseks nii pandiõigusel kui ka omandiõiguse üleminekul põhinevates süsteemides, kaasa arvatud tagasiostulepingud. See suurendab finantsturgude integreerumist ja tasuvust ning edendab ühenduse finantssüsteemi stabiilsust, toetades seeläbi teenuste osutamise vabadust ja kapitali vaba liikumist finantsteenuste ühtsel turul. Käesolev direktiiv keskendub kahepoolsetele finantstagatiskokkulepetele.

([1]) EÜT C 180 E, 26.6.2001, lk 312.
([2]) EÜT C 196, 12.7.2001, lk 10.
([3]) EÜT C 48, 21.2.2002, lk 1.
([4]) Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2001. aasta arvamus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata), nõukogu 5. märtsi 2002. aasta ühine seisukoht (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata) ja Euroopa Parlamendi 15. mai 2002. aasta otsus.
([5]) EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45.

▼B

(4) Käesolev direktiiv on vastu võetud ühenduse õiguslikus raamistikus, mis koosneb eelkõige nimetatud direktiivist 98/26/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta direktiivist 2001/24/EÜ krediidiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta, ([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta direktiivist 2001/17/EÜ kindlustusseltside saneerimise ja likvideerimise kohta ([2]) ning nõukogu 29. mai 2000. aasta määrusest (EÜ) nr 1346/2000 maksejõuetusmenetluse kohta ([3]). Käesolev direktiiv on kooskõlas nende varasemate õigusaktide põhijoontega ega ole nendega vastuolus. Käesoleva direktiiviga tegelikult täiendatakse olemasolevaid õigusakte, käsitledes uusi küsimusi ja põhjalikumalt teatavaid küsimusi, mida on kõnealustes õigusaktides juba käsitletud.

(5) Õiguskindluse suurendamiseks finantstagatiskokkulepete vallas peaksid liikmesriigid tagama, et selliste kokkulepete suhtes ei kohaldata teatavaid maksejõuetusõiguse sätteid, eelkõige neid, mis pärsiksid finantstagatiste tegelikku realiseerimist või seaksid kahtluse alla selliste praeguste meetodite kehtivuse nagu lõpetamisel toimuv kahepoolne tasaarveldus, lisatagatise esitamine tagatise ülekatte vormis ja tagatise asendamine.

(6) Käesolev direktiiv ei käsitle õigusi, mis mõnel isikul võivad olla finantstagatisena esitatud vara suhtes ja mis tekivad muul viisil kui finantstagatiskokkuleppe tingimuste kohaselt ja muul viisil kui mõne õigusnormi või eeskirja põhjal, mida kohaldatakse likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamise või jätkamise tõttu, nagu näiteks eksimusest, veast või pädevuse puudumisest tulenev tagastamine.

(7) Direktiivi 98/26/EÜ põhimõtet, mille järgi tagatisena esitatud registreeritud väärtpaberite suhtes kohaldatavaks õiguseks on selle riigi õigus, kus asjakohane register, konto või keskne depositoorium asub, tuleks laiendada, et luua õiguskindlus seoses kõnealuste väärtpaberite kasutamisega, mida omatakse piiriüleste tehingute raames ja tarvitatakse käesoleva direktiivi kohaselt finantstagatisena.

(8) Praegu tunnustavad kõik liikmesriigid asukohamaa õiguse reeglit, mille kohaselt selle kindlaksmääramisel, kas finantstagatiskokkulepe on nõuetekohaselt vormistatud ja seega kolmandate isikute suhtes kehtiv, kohaldatakse selle riigi õigust, kus finantstagatis asub. Ilma et see mõjutaks käesoleva direktiivi kohaldamist vahetult omatavate väärtpaberite suhtes, tuleks kindlaks määrata finantstagatisena esitatud ja ühe või mitme vahendaja kaudu omatavate registreeritud väärtpaberite asukoht. Kui tagatisesaajal on kehtiv finantstagatiskokkulepe, mis on kooskõlas selle riigi õigusega, kus asjakohast kontot hoitakse, tuleks selle kehtivus võistlevate omandi- ja muude õiguste suhtes ja tagatise täitmisele

([1]) EÜT L 125, 5.5.2001, lk 15.
([2]) EÜT L 110, 20.4.2001, lk 28.
([3]) EÜT L 160, 30.6.2000, lk 1.

▼B

pööratavus kindlaks määrata üksnes selle riigi õiguse kohaselt, seeläbi vältides muudest ettenägematutest õigusnormidest tulenevat õiguskindlusetust.

▼M1

(9) Et piirata käesoleva direktiivi reguleerimisalasse jäävat finantstagatist kasutava osaleja halduskoormust, peaks ainus osalejaid puudutav kehtivustingimus, mida siseriikliku õigusega võib finantstagatise suhtes ette näha, olema kohustus hoida finantstagatist tagatisesaaja või tema huvides tegutseva isiku valduses, jätmata välja tagatise andmise meetodeid, mille puhul tagatiseandjal lubatakse tagatis asendada või ülemäärane tagatis tagasi võtta. Käesolev direktiiv ei tohiks takistada liikmesriike nõudmast, et krediidinõue esitatakse selle sisestamisega esitatud nõuete loendisse.

▼B

(10) Samadel põhjustel ei tohiks finantstagatiskokkuleppe sõlmimist, kehtivust, täitmisele pööratavust ega tõenduskõlblikkust või finantstagatiskokkuleppe alusel finantstagatise esitamist teha sõltuvaks ühegi vorminõude täitmisest, milleks on näiteks mõne dokumendi koostamine ettenähtud vormis või viisil, mis tahes andmete esitamine ametiasutusele või avalik-õiguslikule asutusele, registreerimine avalikus registris, teadaande avaldamine ajalehes või ajakirjas või ametlikus registris või väljaandes või mõnel muul viisil, teatamine ametiisikule või ettenähtud vormis tõendite esitamine dokumendi koostamise või vahendi loomise kuupäeva, asjakohaste rahaliste kohustuste või muude asjaolude kohta. Käesoleva direktiiviga tuleb siiski ette näha tasakaal turu tõhususe ning kokkuleppe osaliste ja kolmandate isikute ohutuse vahel, seeläbi vältides muu hulgas pettuseohtu. See tasakaal tuleks saavutada käesoleva direktiivi kohaldamisala kaudu, mis hõlmab üksnes neid finantstagatiskokkuleppeid, millega nähakse ette mingisugusel kujul võõrandamine, s.o finantstagatise esitamine, ja mille puhul saab finantstagatise esitamist tõendada kirjalikult või püsival andmekandjal, tagades seejuures selle tagatise tuvastatavuse. Käesoleva direktiivi kohaldamisel ei tohiks vorminõuetena käsitleda toiminguid, mille sooritamine on liikmesriigi õiguse kohaselt muude finantsinstrumentide kui registreeritud väärtpaberite suhtes pandiõiguse seadmise või üleandmise tingimuseks, nagu näiteks korralduste kinnitamine või registreeritud vahendite puhul märke tegemine väljalaskja registrisse.

(11) Lisaks sellele peaks käesolev direktiiv kaitsma üksnes neid finantstagatiskokkuleppeid, mida saab tõendada. Sellised tõendid saab esitada kirjalikult või mõnel muul õiguslikult täitmisele pööratval viisil, mis on ette nähtud finantstagatiskokkuleppe suhtes kohaldatava õigusega.

(12) Finantstagatiste kasutamise lihtsustamine halduskulude piiramise kaudu tõhustab Euroopa Keskpanga ning majandus- ja rahaliidus osalevate liikmesriikide keskpankade piiriüleseid tehinguid, mida on vaja ühise rahapoliitika rakendamiseks. Pealegi toetab

▼B

finantstagatiskokkulepete piiratud kaitsmine teatavate maksejõuetusõiguse sätete eest ühist rahapoliitikat ka laiemalt, kui rahaturul osalejad tasakaalustavad omavahel turu üldise likviidsuse, kindlustades piiriülesed tehingud tagatisega.

(13) Käesoleva direktiiviga püütakse kaitsta selliste finantstagatiskokkulepete kehtivust, mis põhinevad finantstagatise omandiõiguse täielikul üleminekul, näiteks kaotades selliste finantstagatiskokkulepete (sealhulgas tagasiostulepingud) niinimetatud ümberliigitamise pandiõigusteks.

(14) Tuleks kaitsta lõpetamisel toimuva kahepoolse tasaarvelduse täitmisele pööratavust mitte üksnes omandiõiguse üleminekul põhinevate finantstagatiskokkulepete (sealhulgas tagasiostulepingud) täitemenetlusena, vaid laiemalt, kui lõpetamisel toimuv tasaarveldus moodustab osa finantstagatiskokkuleppest. Tuleks kaitsta finantsturul tavaliselt kasutatavaid usaldusväärseid riskijuhtimisvõtteid, võimaldades turuosalistel netopõhiselt juhtida ja vähendada oma krediidiriske, mis tulenevad igasugustest finantstehingutest, kusjuures krediidirisk arvutatakse nii, et ühendatakse hinnangulised praegused riskid, mis tulenevad kõikidest vastaspoolega pooleliolevatest tehingutest, ja tehakse vastastikuste kohustuste tasaarvestus, et saada üks koondsumma, mida võrreldakse tagatise jooksva väärtusega.

(15) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata ühtki siseriiklikust õigusest tulenevat piirangut ega nõuet, mis käsitleb nõuete ja kohustuste arvessevõtmist tasaarvestamisel või tasaarveldamisel ja mis on seotud näiteks nende vastastikkusega või asjaoluga, et need on tekkinud enne, kui tagatisesaaja teadis või oleks pidanud teadma tagatiseandja suhtes likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamisest (või mis tahes kohustuslikust õigustoimingust, mille tulemuseks on algatamine).

(16) Teatavate automaatsete tühisussätete eest tuleks kaitsta reguleerijate soositavat usaldusväärset turutegevust, kus finantsturul osalejad kasutavad ülekattega finantstagatiskokkuleppeid, et juhtida ja piirata oma krediidiriski üksteise suhtes krediidiriski jooksva turuväärtuse ja finantstagatise turuväärtuse arvutamise abil ja sellest lähtuvalt nõuda finantstagatise ülekatet või tagastada finantstagatise ülemäärane osa. Sama kehtib võimaluse kohta asendada finantstagatisena esitatud vara varaga, mille väärtus on sama. Eesmärk on kõigest see, et finantstagatise ülekatte esitamist või asendamist ei saa kahtluse alla seada üksnes selle põhjal, et asjakohane rahaline kohustus oli olemas enne selle finantstagatise esitamist või et finantstagatis esitati ettenähtud tähtajal. Siiski ei piira see võimalust seada siseriikliku õiguse alusel kahtluse alla finantstagatiskokkuleppeid ja finantstagatise esitamist osana esialgsest esitamisest või finantstagatise ülekatte

▼B

esitamist või finantstagatise asendamist, näiteks kui seda on tehtud sihilikult, et kahjustada muid võlausaldajaid (see hõlmab muu hulgas toiminguid, mis põhinevad pettusel või sarnastel tühissussätetel, mida võib kohaldada ettenähtud tähtajal).

(17) Käesoleva direktiiviga nähakse ette kiired ja vorminõuetel mittepõhinevad täitemenetlused, et kaitsta finantsstabiilsust ja piirata kõrvalmõjusid juhul, kui finantstagatiskokkuleppe osaline ei täida oma kohustusi. Käesolev direktiiv loob tasakaalu viimati nimetatud eesmärkide ning tagatiseandja ja kolmandate isikute kaitsmise vahel, kinnitades selgesõnaliselt liikmesriikide võimalust säilitada või kehtestada oma siseriiklike õigusnormidega järelkontroll, mida kohtud võivad teostada seoses finantstagatise realiseerimise või hindamise ja asjakohaste rahaliste kohustuste arvutamisega. Selline kontroll peaks võimaldama kohtutel kindlaks teha, kas realiseerimine või hindamine on toimunud majanduslikult põhjendatud viisil.

(18) Peaks olema võimalik esitada tagatisena sularaha nii omandiõiguse üleminekul kui ka pandiõigusel põhinevates süsteemides, mis on vastavalt kaitstud tasaarvelduse tunnustamise või sularahatagatise pantimise abil. Sularaha tähendab üksnes seda raha, mis on krediteeritud kontole, või sarnaseid rahalisi nõudeid (nagu rahaturu hoiused), jättes pangatähed selgesõnaliselt välja.

(19) Käesoleva direktiiviga nähakse ette kasutusõigus pandiõigusel põhinevate finantstagatiskokkulepete puhul, mis suurendab finantsturu likviidsust tulenevalt panditud väärtpaberite sellisest uuesti kasutamisest. Selline uuesti kasutamine ei tohiks piirata siseriiklikke õigusnorme, mis käsitlevad varade eraldamist ja võlausaldajate ebaõiglast kohtlemist.

▼M1

(20) Käesolev direktiiv ei piira finantstagatiseks antud finantsinstrumentide või krediidinõuete lepingutingimuste kohaldamist ega mõju, näiteks õigused ja kohustused ja muud tingimused, mis sisalduvad selliste instrumentide väljalasketingimustes, ja mis tahes muud õigused, kohustused ja tingimused, mis kehtivad selliste instrumentide väljalaskjate ja omanike vahel või selliste krediidinõuetega seotud võlgniku ja võlausaldaja vahel.

▼B

(21) Käesolev direktiiv on kooskõlas põhiõiguste ja eeskätt Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhimõtetega.

(22) Kuna kavandatava meetme eesmärki, milleks on kehtestada finantstagatiste kasutamisega seotud miinimumnõuded, ei suuda liikmesriigid täielikult saavutada ning seetõttu on eesmärk meetme ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutatav ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei hõlma käesolev direktiiv enamat, kui on vaja nimetatud eesmärgi saavutamiseks.

▼M1

(23) Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide õigust kehtestada õigusnorme, mis tagavad krediidinõuetega seotud finantstagatiskokkulepete tõhususe suhetes kolmandate isikutega,

▼B

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Sisu ja kohaldamisala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühenduse kord, mida kohaldatakse finantstagatiskokkulepete suhtes, mis vastavad lõigetes 2 ja 5 sätestatud nõuetele, ja finantstagatiste suhtes, mis vastavad lõigetes 4 ja 5 sätestatud tingimustele.

2. Tagatisesaaja ja tagatiseandja peavad kumbki kuuluma ühte järgmistest rühmadest:

a) ametiasutus (välja arvatud avalik-õiguslikud riigigarantiiga ettevõtjad, kui nad ei kuulu punktide b-e alla), sealhulgas:

i) liikmesriikide avaliku sektori asutused, kelle ülesanne on riigivõla haldamine või kes osalevad selles;

ii) liikmesriikide avaliku sektori asutused, kellel on lubatud pidada kliendikontosid;

▼M1

b) keskpank, Euroopa Keskpank, Rahvusvaheliste Arvelduste Pank, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivi 2006/48/EÜ (krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (uuestisõnastamine)) ([1]) VI lisa 1. osa 4. jaos osutatud mitmepoolne arengupank, Rahvusvaheline Valuutafond ja Euroopa Investeerimispank;

▼B

c) finantseerimisasutus, kes on usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve all, sealhulgas:

▼M1

i) krediidiasutus direktiivi 2006/48/EÜ artikli 4 esimese lõigu punkti 1 tähenduses, sealhulgas nimetatud direktiivi artiklis 2 loetletud asutused;

ii) investeerimisühing Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ (finantsinstrumentide turgude kohta) ([2]) artikli 4 lõike 1 punkti 1 tähenduses;

iii) finantseerimisasutus direktiivi 2006/48/EÜ artikli 4 esimese lõigu punkti 5 tähenduses;

iv) kindlustusselts nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiivi 92/49/EMÜ (otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta (kolmas kahjukindlustuse direktiiv)) ([3]) artikli 1 punkti a tähenduses ning elukindlustusselts Euroopa Parlamendi ja nõukogu

([1]) ELT L 177, 30.6.2006, lk 1.
([2]) ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.
([3]) EÜT L 228, 11.8.1992, lk 1.

▼M1

5. novembri 2002. aasta direktiivi 2002/83/EÜ (elukindlustuse kohta) ([1]) artikli 1 lõike 1 punkti a tähenduses;

▼B

v) avatud investeerimisfonde (UCITS) käsitlevate õigusnormide kooskõlastamist käsitleva nõukogu 20. detsembri 1985. aasta direktiivi 85/611/EMÜ ([2]) artikli 1 lõikes 2 määratletud avatud investeerimisfond (UCITS);

vi) direktiivi 85/611/EMÜ artikli 1a lõikes 2 määratletud fondivalitseja;

d) keskne osaleja, arveldusagent või arvelduskoda, nagu on määratletud vastavalt direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktides c, d ja e, sealhulgas samalaadsed asutused, kelle suhtes kohaldatakse siseriiklikke õigusnorme ja kes tegelevad futuuride, optsioonide ja muude tuletisinstrumentide turgudel kõnealuses direktiivis hõlmamata ulatuses, ja muu kui füüsiline isik, kes tegutseb usaldusisiku või esindajana ühe või mitme isiku huvides, sealhulgas võlakirjaomanike või võlakirjadega võrdväärsete muude väärtpaberite omanike või mõne punktides a-d määratletud organisatsiooni huvides;

e) muu kui füüsiline isik, sealhulgas juriidilise isiku õigusteta üksused ja ühendused, tingimusel et teine osaline on punktides a-d määratletud organisatsioon.

3. Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta finantstagatiskokkulepped, mille üheks osaliseks on lõike 2 punktis e nimetatud isik.

Kui liikmesriigid seda võimalust kasutavad, teatavad nad sellest komisjonile, kes teatab sellest muudele liikmesriikidele.

4. ►M1 a) Esitatava finantstagatise peavad moodustama sularaha, finantsinstrumendid või krediidinõuded. ◄

b) Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta finantstagatised, mis moodustuvad tagatiseandja oma aktsiatest, sidusettevõtjate aktsiatest konsolideeritud aastaaruandeid käsitleva nõukogu 13. juuni 1983. aasta seitsmenda direktiivi 83/349/EMÜ ([3]) tähenduses ja nende ettevõtjate aktsiatest, mille ainus otstarve on omada tootmisvahendeid, mis on tagatiseandja majandustegevuseks hädavajalikud, või omada kinnisvara.

▼M1

c) Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta krediidinõuded, mille puhul võlgnik on tarbija Euroopa

([1]) EÜT L 345, 19.12.2002, lk 1.
([2]) EÜT L 375, 31.12.1985, lk 3. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/108/EÜ (EÜT L 41, 13.2.2002, lk 35).
([3]) EÜT L 193, 18.7.1983, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/65/EÜ (EÜT L 283, 27.10.2001, lk 28).

▼M1

Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ (mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid) ([1]) artikli 3 punkti a tähenduses, või mikro- või väikeettevõte komisjoni 6. mai 2003. aasta soovituse 2003/361/EÜ (mis käsitleb mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust) ([2]) lisa artikli 1 ja artikli 2 lõigete 2 ning 3 tähenduses, välja arvatud juhul, kui niisuguste krediidinõuete tagatise saaja või tagatise pakkuja on käesoleva direktiivi artikli 1 lõike 2 punktis b osutatud institutsioon.

▼B

5. Käesolevat direktiivi kohaldatakse finantstagatiste suhtes, mis on esitatud ja mille esitamist saab kirjalikult tõendada.

Finantstagatise esitamise tõend peab võimaldama kindlaks teha selle finantstagatise, mida ta käsitleb. Selleks piisab, kui tõestada, et registreeritud väärtpaberitest moodustuv tagatis on krediteeritud asjakohasele kontole või on selle konto kreeditis ja et sularahatagatis on krediteeritud määratud kontole või on selle konto kreeditis. ►M1 Krediidinõuete puhul on nende lisamine nõuete loendisse, mis esitatakse tagatisesaajale kirjalikult või õiguslikult samaväärsel viisil, piisav krediidinõude tuvastamiseks ja esitatud nõude kui pooltevahelise finantstagatise seadmise tõendamiseks. ◄

▼M1

Ilma et see mõjutaks teise lõigu kohaldamist, võivad liikmesriigid sätestada, et krediidinõude lisamine nõuete loendisse, mis esitatakse tagatisesaajale kirjalikult või õiguslikult samaväärsel viisil, on piisav krediidinõude tuvastamiseks ja nõude finantstagatisena seadmise tõendamiseks ka suhetes võlgniku või kolmanda isikuga.

▼B

Käesolevat direktiivi kohaldatakse selliste finantstagatiskokkulepete suhtes, mille olemasolu saab tõendada kirjalikult või õiguslikult samaväärsel viisil.

▼M2

6. Käesoleva direktiivi artikleid 4–7 ei kohaldata piirangute suhtes, mis puudutavad finantstagatiskokkulepete täitmisele pööramist, ega piirangute suhtes, mis puudutavad pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe või lõpetamisel toimuvat tasaarveldust või tasaarvestust käsitleva sätte jõustamist, mida kohaldatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL ([3]) IV jaotise IV või V peatükiga, ega piirangute suhtes, mis kehtestatakse liikmesriigi siseriikliku õiguse kohaselt antud sarnaste õigustega, et kergendada lõike 2 punkti c alapunktis iv ja punktis d osutatud mis tahes sellise ettevõtja korrapärast kriisilahendust, mille suhtes kohaldatakse kaitsevahendeid, mis on vähemalt samaväärsed direktiivi 2014/59/EL IV jaotise VI peatükis sätestatud kaitsevahenditega.

([1]) ELT L 133, 22.5.2008, lk 66.
([2]) ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määrusi (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

▼B

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *finantstagatiskokkulepe* — omandiõiguse üleminekul põhinev finantstagatiskokkulepe või pandiõigusel põhinev finantstagatiskokkulepe, olenemata sellest, kas need on hõlmatud raamlepingu või üldtingimustega või ei;

▼M1

b) omandiõiguse üleminekul põhinev finantstagatiskokkulepe – kokkulepe, sealhulgas tagasiostulepingud, mille alusel tagatiseandja annab finantstagatise omandiõiguse või finantstagatisega seotud õigused täielikult üle tagatisesaajale eesmärgiga tagada või muul viisil võimaldada asjakohaste rahaliste kohustuste täitmine;

c) pandiõigusel põhinev finantstagatiskokkulepe – kokkulepe, mille alusel tagatiseandja esitab finantstagatise tagatisesaajale või tema kasuks pandina ja mille puhul finantstagatise täielik või kvalifitseeritud omandiõigus või finantstagatisega seotud õigused jäävad pandiõiguse tekkimisel täielikult tagatiseandjale;

▼B

d) *sularaha* — raha, mis on kontole krediteeritud mis tahes vääringus, või samalaadsed rahalised nõuded, nagu näiteks rahaturu hoiused;

e) *finantsinstrumendid* — äriühingute aktsiad ja muud äriühingute aktsiatega samaväärsed väärtpaberid, võlakirjad ja muus vormis võlakohustused, kui nendega saab kapitaliturul kaubelda, ning mis tahes muud väärtpaberid, millega tavaliselt kaubeldakse ja mis annavad õiguse omandada selliseid aktsiaid, võlakirju või muid väärtpabereid märkimise, ostmise või vahetamise teel või mis eeldavad tasumist sularahas (v.a maksevahendid), sealhulgas ühisinvesteerimisettevõtete osakud, rahaturu instrumendid ning eespool nimetatuga seotud nõuded või õigused;

f) *asjakohased rahalised kohustused* — kohustused, mis on tagatud finantstagatiskokkuleppega ja mis eeldavad sularahas tasumist ja/või finantsinstrumentide üleandmist.

Asjakohased rahalised kohustused võivad koosneda täielikult või osaliselt:

i) praegustest või tulevastest tegelikest või tingimuslikest või võimalikest kohustustest (sealhulgas sellistest, mis tulenevad raamlepingust või sarnasest kokkuleppest);

ii) kohustustest, mis mõnel muul isikul peale tagatiseandja on tagatisesaaja ees, või

iii) teatavat liiki või laadi kohustustest, mis tekivad aeg-ajalt;

g) *registreeritud väärtpaberitest moodustuv tagatis* — finantstagatis, mis esitatakse finantstagatiskokkuleppe alusel ja koosneb finantsinstrumentidest, mille omandiõigust tõendavad kanded vahendaja poolt või tema huvides peetavas registris või peetaval kontol;

▼B

h) *asjakohane konto* — finantstagatiskokkuleppega hõlmatud, registreeritud väärtpaberitest moodustuva tagatise puhul register või konto, mida tagatisesaaja võib pidada ja kuhu tehakse kanded, mille alusel esitatakse tagatisesaajale kõnealune registreeritud väärtpaberitest moodustuv tagatis;

i) samaväärne tagatis:

i) sularaha puhul sama summa maksmine samas vääringus;

ii) finantsinstrumentide puhul sama väljalaskja või võlgniku finantsinstrumendid, mis kuuluvad samasse väljalaskesse või liiki ning mille nimiväärtus, vääring ja laad on samad, või, kui finantstagatiskokkuleppega nähakse ette muu vara üleandmine pärast mis tahes sündmuse toimumist, mis on seotud finantstagatisena esitatud finantsinstrumentidega või mõjutab neid, selline muu vara;

j) *likvideerimismenetlus* — kõiki võlausaldajaid puudutav menetlus, mis hõlmab asjakohast varade realiseerimist ja tulude jaotamist võlausaldajate, aktsionäride või osanike vahel ja millega kaasneb haldus- või kohtuorganite sekkumine, sealhulgas juhud, kui kõiki võlausaldajaid puudutav menetlus lõpetatakse kompromissi tegemise või muu samalaadse meetmega, olenemata sellest, kas menetlus põhineb maksejõuetusel või mitte või on vabatahtlik või kohustuslik;

k) *saneerimismeetmed* — meetmed, mis hõlmavad haldus- või kohtuorganite sekkumist majandusliku olukorra säilitamiseks või taastamiseks ja mis mõjutavad kolmandate isikute olemasolevaid õigusi, sealhulgas, kuid mitte ainult meetmed, millega kaasneb maksete peatamine, täitemeetmete peatamine või nõuete vähendamine;

l) *täitmist tingiv juhtum* — kohustuste mittetäitmise juhtum või muu sarnane osaliste vahel kokkulepitud juhtum, mille ilmnemise korral on tagatisesaajal finantstagatiskokkuleppe või seaduse alusel õigus finantstagatis realiseerida või omastada või rakendub lõpetamisel toimuvat tasaarveldust käsitlev säte;

m) *kasutusõigus* — tagatisesaaja õigus kasutada ja võõrandada pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe alusel esitatud finantstagatist selle omanikuna kooskõlas selle kokkuleppe tingimustega;

n) *lõpetamisel toimuvat tasaarveldust käsitlev säte* — finantstagatiskokkuleppe või finantstagatiskokkulepet sisaldava kokkuleppe säte või sellise sätte puudumise korral õigusnorm, mille alusel täitmist tingiva juhtumi ilmnemise korral kas tasaarvelduse või tasaarvestuse teel või muul viisil:

i) muudetakse osaliste kohustused kohe täitmisele kuuluvaks ja väljendatakse need kohustusena maksta summa, mis esindab nende hinnangulist jooksvat väärtust, või kustutatakse need ja asendatakse kohustusega maksta selline summa ja/või

ii) tehakse kindlaks, kui palju kumbki osaline teisele selliste kohustuste alusel võlgneb, kusjuures osaline, kes võlgneb teisele osalisele suurema summa, peab maksma talle vahega võrdse netosumma;

▼M1

o) krediidinõuded – rahalised nõuded, mis tulenevad kokkuleppest, mille kohaselt direktiivi 2006/48/EÜ artikli 4 punktis 1 määratletud krediidiasutus (sealhulgas ka selle direktiivi artiklis 2 loetletud institutsioonid) annab krediiti laenu vormis.

▼B

2. Käesolevas direktiivis tähendab finantstagatise "esitamine" finantstagatise üleandmist, omamist, registreerimist või muul viisil selle näitamist, et finantstagatis on tagatisesaaja või tema huvides tegutseva isiku omandis või valduses. ►M1 Õigus finantstagatis asendada, õigus ülemäärane finantstagatis tagasi võtta või krediidinõuete puhul õigus nendest saadav tulu kuni edaspidise teatamiseni sisse nõuda ei mõjuta käesoleva direktiivi kohaselt tagatisesaaja kasuks seatud finantstagatist. ◄

3. Käesolevas direktiivis tähendab "kirjalikult" ka elektroonilist salvestamist ja salvestamist mis tahes muule püsivale andmekandjale.

Artikkel 3

Vorminõuded

1. Liikmesriigid ei tee finantstagatiskokkuleppe sõlmimist, kehtivust, täitmisele pööratavust ega tõenduskõlblikkust ega finantstagatiskokkuleppe alusel finantstagatise esitamist sõltuvaks ühegi vorminõude täitmisest.

▼M1

Ilma et see piiraks artikli 1 lõike 5 kohaldamist, ei nõua liikmesriigid krediidinõuete finantstagatistena esitamise korral, et nende seadmine, kehtivus, sõlmimine, prioriteetsus, täitmisele pööratavus või tõenduskõlbulikkus sõltuksid mis tahes vorminõude täitmisest, näiteks tagatisena seatud krediidinõude registreerimine või võlgniku teavitamine. Küll aga võivad liikmesriigid nõuda mõne vorminõude (näiteks registreerimise või teavitamise) täitmist seoses kehtivuse, prioriteetsuse, täitmisele pööratavuse või tõenduskõlbulikkusega võlgnike ja/või kolmandate isikute vastu.

30. juuniks 2014 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva lõike jätkuva asjakohasuse kohta.

▼B

2. Lõike 1 kohaldamine ei piira käesoleva direktiivi kohaldamist finantstagatise suhtes alles pärast selle esitamist, kui esitamist saab kirjalikult tõendada ja kui finantstagatiskokkuleppe olemasolu saab tõendada kirjalikult või õiguslikult samaväärsel viisil.

▼M1

3. Ilma et see piiraks nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ (ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes) [1] ja ebaõiglasi lepingutingimusi käsitlevate siseriiklike sätete kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et krediidinõuete võlgnikud võivad kirjalikult või õiguslikult samaväärsel viisil õiguspäraselt loobuda:

[1] EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29.

▼M1

i) oma tasaarveldamise õiguse kasutamisest krediidinõude võlausaldajate ja nende isikute vastu, kellele võlausaldaja on krediidinõude loovutanud, pantinud või muul viisil tagatiseks andnud, ja

ii) pangasaladuse hoidmise eeskirjadest tulenevatest õigustest, mis takistavad või piiravad krediidinõude võlausaldaja võimalusi hankida krediidinõude või võlgniku kohta teavet seoses krediidinõude tagatiseks andmisega.

▼B

Artikkel 4

Finantstagatiskokkulepete täitmisele pööramine

1. Liikmesriigid tagavad, et täitmist tingiva juhtumi ilmnemise korral saab tagatisesaaja järgmistel viisidel realiseerida pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe alusel esitatud finantstagatise selle kokkuleppe tingimuste kohaselt:

a) finantsinstrumentide puhul neid müüa või omandada ja teha nendega asjakohaste rahaliste kohustuste tasaarvestuse või kasutada neid selliste kohustuste täitmiseks;

b) sularaha puhul teha sellega asjakohaste rahaliste kohustuste tasaarvestuse või kasutada seda selliste kohustuste täitmiseks;

▼M1

c) krediidinõuete puhul neid müüa või omandada ja teha nendega asjakohaste rahaliste kohustuste tasaarvestuse või kasutada neid selliste kohustuste täitmiseks.

▼B

2. Omandamine on võimalik üksnes juhul, kui:

a) osalised on selles kokku leppinud pandiõigusel põhinevas finantstagatiskokkuleppes;

▼M1

b) osalised on pandiõigusel põhinevas finantstagatiskokkuleppes kokku leppinud finantsinstrumentide ja krediidinõuete hindamises.

▼B

4. Finantstagatise realiseerimise viiside suhtes, mida on kirjeldatud lõikes 1, ei kohaldata järgmisi nõudeid, kui pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe tingimustest ei tulene teisiti:

a) realiseerimiskavatsusest tuleb ette teatada;

b) realiseerimistingimused peab olema heaks kiitnud kohus, ametiisik või mõni muu isik;

c) realiseerimine toimub üksnes avaliku enampakkumise teel või mõnel muul ettenähtud viisil;

d) peab olema möödunud lisaaeg.

5. Liikmesriigid tagavad, et finantstagatiskokkulepe saab jõustuda selles sätestatud tingimustel, olenemata likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamisest või jätkamisest tagatiseandja või saaja suhtes.

▼B

6. Käesolev artikkel ega artiklid 5-7 ei piira siseriiklikus õiguses sätestatud nõudeid, mille kohaselt tuleb finantstagatis realiseerida või seda hinnata ja asjakohaste rahaliste kohustuste suurus arvutada majanduslikult põhjendatud viisil.

Artikkel 5

Pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe kohase finantstagatise kasutusõigus

1. Kui ja ulatuses, milles see on pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppega ette nähtud, tagavad liikmesriigid, et tagatisesaajal on õigus teostada pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe alusel esitatud finantstagatise suhtes kasutusõigust.

2. Kui tagatisesaaja teostab kasutusõigust, võtab ta seeläbi kohustuse anda üle samaväärne tagatis algse finantstagatise asendamiseks hiljemalt pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppega hõlmatud asjakohaste rahaliste kohustuste täitmise tähtpäeval.

Valikuvõimalusena annab tagatisesaaja asjakohaste rahaliste kohustuste täitmise tähtpäeval samaväärse tagatise üle või, kui ja ulatuses, milles see on pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe tingimustega ette nähtud, teeb samaväärse tagatisega asjakohaste rahaliste kohustuste tasaarvestuse või kasutab seda selliste kohustuste täitmiseks.

3. Lõike 2 esimeses lõigus kirjeldatud viisil kohustuse täitmiseks üleantud samaväärse tagatise suhtes kohaldatakse sedasama pandiõigusel põhinevat finantstagatiskokkulepet, mida kohaldati algse finantstagatise suhtes, ja see loetakse pandiõigusel põhineva finantstagatiskokkuleppe alusel esitatuks samal ajal, mil esitati algne finantstagatis.

4. Liikmesriigid tagavad, et kui tagatisesaaja kasutab finantstagatist käesoleva artikli kohaselt, ei muuda see kehtetuks pandiõigusel põhinevast finantstagatiskokkuleppest tulenevaid tagatisesaaja õigusi finantstagatise suhtes, mis tagatisesaaja on üle andnud kohustuse täitmiseks lõike 2 esimeses lõigus kirjeldatud viisil.

5. Kui ajal, mil lõike 2 esimeses lõigus kirjeldatud kohustus on veel täitmata, ilmneb täitmist tingiv juhtum, võib kohustuse suhtes kohaldada lõpetamisel toimuvat tasaarveldust käsitlevat sätet.

▼M1

6. Käesolevat artiklit ei kohaldata krediidinõuetele.

▼B

Artikkel 6

Omandiõiguse üleminekul põhinevate finantstagatiskokkulepete tunnustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et omandiõiguse üleminekul põhinev finantstagatiskokkulepe saab jõustuda selles sätestatud tingimustel.

▼B

2. Kui täitmist tingiv juhtum ilmneb ajal, mil tagatisesaaja kohustus anda omandiõiguse üleminekul põhineva finantstagatiskokkuleppe alusel üle samaväärne tagatis on veel täitmata, võib kohustuse suhtes kohaldada lõpetamisel toimuvat tasaarveldust käsitlevat sätet.

Artikkel 7

Lõpetamisel toimuvat tasaarveldust käsitlevate sätete tunnustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et lõpetamisel toimuvat tasaarveldust käsitlev säte saab jõustuda selles esitatud tingimustel:

a) olenemata likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamisest või jätkamisest tagatiseandja ja/või -saaja suhtes; ja/või

b) olenemata võimalikust loovutamisest, kohtulikust või muul viisil arestimisest või muust asjakohaste õiguste või nendega seotud võõrandamisest.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõpetamisel toimuvat tasaarveldust käsitleva sätte rakendamise suhtes ei kehti ükski artikli 4 lõikes 4 nimetatud nõue, kui osalised ei ole teisiti kokku leppinud.

Artikkel 8

Teatavate maksejõuetussätete mittekohaldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et finantstagatiskokkulepet ega sellise kokkuleppe kohast finantstagatise esitamist ei või tunnistada kehtetuks või tühiseks üksnes seetõttu, et finantstagatiskokkulepe on sõlmitud või finantstagatis on esitatud:

a) likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamise päeval, kuid enne sellist algatamist ettenägeva korralduse või otsuse teatavakstegemist;

b) ettenähtud tähtajal, mis eelneb sellise menetluse või selliste meetmete algatamisele ja määratakse selle algatamise järgi või korralduse või otsuse tegemise järgi või muude meetmete võtmise või mõne muu sellise menetluse või selliste meetmete käigus toimuva sündmuse järgi.

2. Liikmesriigid tagavad, et kui finantstagatiskokkulepe on sõlmitud või asjakohane rahaline kohustus on tekkinud või finantstagatis on esitatud likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamise päeval, kuid pärast selle algatamise hetke, on see õiguslikult täitmisele pööratav ja kohustuslik kolmandate isikute suhtes, kui tagatisesaaja suudab tõestada, et ta ei olnud ega oleks pidanud olema teadlik sellise menetluse või selliste meetmete algatamisest.

3. Kui finantstagatiskokkulepe sisaldab:

a) kohustust esitada finantstagatis või täiendav finantstagatis, et võtta arvesse muutusi finantstagatise väärtuses või asjakohaste rahaliste kohustuste suuruses, või

b) õigust võtta finantstagatis tagasi, esitades asendamise või vahetamise teel sisuliselt sama väärtusega finantstagatise.

▼B

Liikmesriigid tagavad, et finantstagatise või täiendava finantstagatise või asendus- või vahetusfinantstagatise esitamist sellise kohustuse või õiguse alusel ei tunnistata kehtetuks ega tühiseks üksnes seetõttu, et:

i) selline esitamine toimus likvideerimismenetluse või saneerimismeetmete algatamise päeval, kuid enne seda algatamist ettenägevat korraldust või otsust, või ettenähtud tähtajal, mis eelneb sellise menetluse või selliste meetmete algatamisele ja määratakse selle algatamise järgi või korralduse või otsuse tegemise järgi või muude meetmete võtmise või mõne muu sellise menetluse või selliste meetmete käigus toimuva sündmuse järgi; ja/või

ii) asjakohased rahalised kohustused tekkisid enne finantstagatise, täiendava finantstagatise või asendus- või vahetusfinantstagatise esitamise päeva.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1-3 kohaldamist, ei mõjuta käesolev direktiiv siseriikliku maksejõuetusõiguse üldnorme, mis käsitlevad lõike 1 punktis b ja lõike 3 punktis i osutatud ettenähtud tähtajal tehtud tehingute tühiseks tunnistamist.

Artikkel 9

Kollisiooninormid

1. Küsimuste suhtes, mis on seotud mõne lõikes 2 nimetatud punktiga ja tekivad seoses registreeritud väärtpaberitest moodustuva tagatisega, kohaldatakse selle riigi õigust, kus peetakse asjakohast kontot. Teatava riigi õigus tähendab selle riigi siseseid õigusnorme, jättes välja kõik normid, mille alusel tuleks asjakohase küsimuse lahendamisel tugineda mõne muu riigi õigusele.

2. Lõikes 1 osutatud punktid on:

a) registreeritud väärtpaberitest moodustuva tagatise õiguslik laad ja asjaõiguslikud tagajärjed;

b) nõuded, mis käsitlevad registreeritud väärtpaberitest moodustuvat tagatist käsitleva finantstagatiskokkuleppe kehtivust ja sellise tagatise esitamist taolise kokkuleppe alusel, ja üldisemalt toimingud, mida on vaja teha, et muuta selline kokkulepe ja esitamine kehtivaks kolmandate isikute suhtes;

c) kas isiku omandi- või muu õigus sellise registreeritud väärtpaberitest moodustuva tagatise suhtes on võistleva omandi- või muu õigusega võrreldes teisejärguline või sellele allutatud või kas omandamine on toimunud heas usus;

d) toimingud, mida on vaja teha registreeritud väärtpaberitest moodustuva tagatise realiseerimiseks pärast täitmist tingiva juhtumi ilmnemist.

▼M2

Artikkel 9a

Direktiivid 2008/48/EÜ ja 2014/59/EL

Käesolev direktiiv ei piira direktiivide 2008/48/EÜ ja 2014/59/EL kohaldamist.

▼B

Artikkel 10

Komisjoni aruanne

Hiljemalt 27. detsembril 2006 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamise ja eelkõige selle artikli 1 lõike 3, artikli 4 lõike 3 ja artikli 5 kohaldamise kohta, lisades vajaduse korral ettepanekud direktiivi läbivaatamiseks.

Artikkel 11

Rakendamine

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 27. detsembril 2003. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 12

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub selle *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 13

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.